

מדינת ישראל

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

מחוז צפון

א' אב , התשע"ז
24.7.2017

מדיניות מחוז צפון להקמת טורבינות רוח

מבוא

בכפוף למדיניות ממשלת ישראל והיעדים הלאומיים שהציבה לייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים (החלטה מס' 524, ספטמבר 2015) ובכלל זה מאנרגיית הרוח, ובהתחייבויות בינ"ל להפחתת פליטות (לועידת פריז, 2015 ואחרות) ולאור תכנית המתאר הארצית לטורבינות רוח תמ"א 12/ד/10, נדרשת הועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז צפון לדון מעת לעת בתכניות להקמת טורבינות רוח המוגשות לאישורה.

תמ"א 12/ד/10 לא סימנה אזורים המיועדים להקמת טורבינות רוח. המועצה הארצית אימצה רשימת פוליגונים להקמת חוות טורבינות גדולות, כפי שהומלצו ע"י הצוות הבינמשרדי¹. משכך יזמים מגישים תכניות בצורה אקראית. על כן קיים חשש בקרב חברי הוועדה בדבר אובדן ראייה תכנונית מחוזית כוללת. לפיכך, הוחלט בוועדה על קיום היוועצות עם כלל הגורמים הרלוונטים לשם קביעת מדיניות מחוזית בנושא, פיתוח כלים וקריטריונים, להערכה, בחינה וטיפול בתכניות המוגשות במחוז, מעבר למה שנקבע בתמ"א ומבלי לסתור אותה.

לשכת התכנון והוועדה המחוזית יזמו לפיכך מספר דיונים מקצועיים ומספר מפגשים לשיתוף הציבור, ובכלל זה מפגש עם ראשי הרשויות המקומיות במחוז, כדי ללמוד לעומק את מכלול הסוגיות הנוגעות לנושא, ההשלכות שיש למימוש התכניות מכוח התמ"א על המחוז, ולשמוע את מגוון הדעות והעמדות בנושא. הוועדה מינתה צוות מצומצם שעסק בגיבוש מסמך מדיניות זה והוא מובא לאישור מליאת הוועדה על מנת שישמש ככלי עזר בקבלת ההחלטות לעת דיונים בתכניות לטורבינות רוח.

מדיניות המחוז:

1. רקע

הועדה המחוזית צפון תומכת ביצירת אנרגיה מתחדשת ממקורות לא מזהמים לרבות מאנרגיית הרוח, ומחויבת למדיניות הממשלה והיעדים שהציבה לעניין. יתרונות ייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים ונקיים ידועים וברורים לועדה, ועדיפים על פני שריפת דלק ממקורות פוסילים. מטבע הדברים, טורבינות הרוח מוקמות בשטחים פתוחים ובעלות מופע פיזי ניכר, על כן יש לבחון את ההשפעה על נופי המחוז הייחודיים, ערכי טבע ומורשת, ומניעת יצירת מטרדים. לפיכך, הועדה רואה חשיבות רבה בקידום תכניות טובות לייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים.

2. מטרה

מסמך המדיניות נועד לשמש כלי עבודה בידי הועדה המחוזית לאפיון האזורים הרגישים להקמת טורבינות רוח, ולבטא זאת בשקיפות ומראש כלפי הציבור ויזמי תכניות. המסמך מגדיר עקרונות מנחים לעת דיון בתכניות, על בסיס שיקולים תכנוניים ומרחביים, למניעת פגיעה אפשרית בתבניות הנוף הייחודיות למחוז צפון ובאפשרויות הפיתוח העתידיות של היישובים.

¹ הצוות הבינמשרדי לתמ"א 12/ד/10, לבחינת תאי שטח בעלי פוטנציאל להקמת חוות טורבינות רוח גדולות. 2014.

מדינת ישראל

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

מחוז צפון

3. עקרונות המדיניות

האתגר המרכזי של הועדה המחוזית הוא לאזן בין כלל השיקולים וצרכי הפיתוח המחוזיים, על כן הועדה המחוזית תיתן עדיפות לתכניות להקמת טורבינות רוח התואמות את העקרונות הבאים:

- 3.1 נמצאות במרחק מהיישובים וריכוזי אוכלוסייה המאפשר להם פיתוח עתידי.
- 3.2 שאינן פוגעות באופן מהותי בתבניות הנוף הייחודיות למחוז, שאין עוד כמותן.
- 3.3 בעלות יעילות אנרגטית גבוהה ופוטנציאל ייצור חשמל גבוה לעמידה ביעדי הממשלה.
- 3.4 בעלות מופע מרוכז ומקובץ ככל הניתן.

4. הנחיות מרחביות

4.1 הועדה המחוזית מגדירה מספר אזורים במחוז **כאזורים שאינם מומלצים** להגשת תכניות להקמת טורבינות רוח. באזורים אלו קיימת סבירות גבוהה שתכניות ידחו בשל סתירה לעקרונות המפורטים לעיל, ובפרט אינם עונים על עקרונות מס' 3.1 ו-3.2. אזורים אלו כוללים את:

- א. תבניות הנוף הייחודיות למחוז וסביבתן: רכס החרמון, עמק החולה, רכס מירון, בקעת בית נטופה והרכסים הסובבים אותה והר תבור. הועדה רואה את האזורים הללו כבעלי ייחודיות וחשיבות נופית למחוז צפון, ומעוניינת לשמר את אופיים.
- ב. שטחי הפיתוח של היישובים לפי תמ"מ 2 על עידכונו (עירוני, כפרי, קהילתי, מוסדות ציבור) בתוספת מרחבי פיתוח ברוחב 500 מטרים סביבם, על מנת לאפשר את הרחבת היישובים בצמידות דופן בעתיד.
- ג. תאי שטח מצומצמים הכלואים בין המתחמים לפיתוח היישובים (בסעיף 4.1 ב).

4.2 בכל הנוגע לתכניות שיוגשו בשולי אזורים אלו, הועדה המחוזית תפעיל שיקול דעת ומידה של גמישות, באופן מקל ביחס למרחק משימושים לא רגישים.

4.3 בין מכלול השיקולים, הועדה תשקול גם את השפעת מיקום הטורבינות על החלקות הסמוכות ותבחן אמצעים למיזעור פגיעה בהן.

5. הבהרות

5.1 אין במסמך זה כדי לסתור את המדיניות הארצית בנושא, לרבות הקבוע בהוראות תמ"א 12/ד/10, או כל מסמך בעל מעמד תכנוני גבוה יותר.

5.2 מסמך מדיניות זה אינו מתייחס לשיקולים בריאותיים, ביטחוניים, פגיעה בעלי כנף, כיבוי אש ואחרים. נושאים אלו יבחנו באופן פרטני עבור כל תכנית, בהתאם להנחיות ובתיאום עם משרדי הממשלה והגורמים המוסמכים הרלוונטיים, ובכפוף לכל דין.

5.3 ככל שבמרחב מסוים יוגשו מספר תכניות במקביל, תעדיף הועדה לדון ככל הניתן בכל התכניות בכפיפה אחת, ובראייה מרחבית כוללת.

5.4 הוועדה תשקול קביעת מועד לפקיעת תוקפה של תכנית לחוות טורבינות והשבת המצב לקדמותו.

מדינת ישראל
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז צפון

6. עדכון המדיניות

הועדה המחוזית תבחן את הצורך בעידכון מדיניות זו, בהתבסס על הניסיון שייצבר ושינויים ככל שיחולו, ולא יאוחר מ- 5 שנים.

אדר' יהונתן כהן ליטאנט
מתכנן המחוז
מ"מ יו"ר הועדה

אורי אילן
יו"ר הועדה המחוזית

מירי הרוש
מרכזת הועדות